

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΥΡΟΓΙΑΝΝΗΣ

“ Η «Λευκή Βίβλος» παρουσιάζει προβληματισμούς, δεν προσφέρει συνταγές

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Στην Αντιγόνη Σολομωνίδου Δρουσιώτου
antigoni.drousiotou@phileletheros.com

Ο λόγος του ξεκαθαρός και καθόλου συμβατικός. Η Ευρώπη δεν παλινδρομεί. Δεν κινδυνεύει. Είναι κάτι περισσότερο από το άθροισμα των μερών της. Δεν ήταν ποτέ ο ελάχιστος κοινός παρονομαστής και αυτό είναι το σπουδαίο της ευρωπαϊκής ενοποίησης, αυτό είναι ο ευρωπαϊκός βολонταρισμός. Εκείνα που θεωρούμε σήμερα ως δύσκολα και κρίσεις είναι μικρά ατυχήματα στη διαδρομή της. Όταν τα λόγια αυτά προέρχονται από τον πρώην υφυπουργό Προεδρίας για Ευρωπαϊκά Θέματα, τον διαπραγματευτή, πρέσβη Ανδρέα Δ. Μαυρογιάννη, δεν μπορεί παρά να έχουν τη βαρύτητα της γνώσης και της τεκμηρίωσης. Όσον αφορά τη «Λευκή Βίβλο» του προέδρου της Κομισιόν Ζαν Κλοντ Γιούνκερ,

Η Ευρώπη παρά τις αδυναμίες της πρωτοπορεί στην ποιότητας ζωής, την ευημερία, την κοινωνική ευαισθησία

ότι παρουσιάζει προβληματισμούς και δεν προσφέρει έτοιμες συνταγές.

Η Ευρώπη δεν κινδυνεύει και δεν παλινδρομεί ...

Η ΕΥΡΩΠΗ ΕΙΝΑΙ ΣΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΧΕΡΙΑ

Ο πρόεδρος Γιούνκερ καλεί τα 27 κράτη μέλη να απαντήσουν στα 5 σενάρια της «Λευκής Βίβλου» που είναι: πρώτο «Καμία αλλαγή», δεύτερο «ΕΕ με μόνο την εσωτερική αγορά», τρίτο «Όσοι μπορούν, να κάνουν περισσότερα», τέταρτο «Να κάνουμε λιγότερα, καλύτερα» και πέμπτο «Να κάνουμε περισσότερα όλοι μαζί». Εσείς τι θα ψηφίζατε; Τα τρία τελευταία μαζί, σε ένα πραγματιστικό μείγμα, μπορούν να οδηγήσουν σε καλύτερη Ευρώπη. Το καλύτερο σημαίνει να κάνεις εκείνα που πρέπει, να σεβαστεί την αναλογικότητα, την επικουρικότητα και το σωστό επίπεδο και ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης, να έχεις σωστή αντίληψη των πραγμάτων για να κάνεις τα κατάλληλα και τα δέοντα. Από την άλλη δεν μπορείς να απαιτείς ότι όλοι θα προχωρούν με τον ίδιο ρυθμό, γι' αυτό χρειάζεται ένας συνδυασμός, στον αυτοκινητόδρομο εσύ επιλέγεις την ταχύτητά σου αλλά υπάρχει ένα μίνιμουμ που καλείσαι να τηρείς και οφείλεις να σκέφτεσαι και τους άλλους ως συνοδοιπόρους. Η Ευρώπη ήταν πάντα πέρα από τον ελάχιστο κοινό παρονομαστή και αυτό είναι η σπουδαιότητα και η μοναδικότητα της ευρωπαϊκής βολонταρισμού. Στην Ευρώπη σήμερα βρίσκουμε τον βασικό σταχισμό που αναγνωρίζουν ο Καστοριάδης, σε συνάφεια με την αρχαία αθηναϊκή δημοκρατία, πως μέσα από τη συμμετοχή έχουμε τη φανταστική θέσπιση της ευρωπαϊκής κοινωνίας

τικές συγκυρίες και δυνάμεις που δεν επιτρέπουν περαιτέρω βήματα και κόπote όχι. Είναι μια συνεχής διαλεκτική σχέση ανάμεσα στην εμπόδιση, τη μεγέθυνση και τη σταθεροποίηση. Πρέπει να είμαστε πραγματιστές. Για μένα δεν υπάρχει κάτι που να είναι ιδιαίτερα παράξενο. Θα ήθελα σίγουρα να είχαν γίνει περισσότερα, αλλά αν δούμε για παράδειγμα την περίπτωση μας, το πως η Κύπρος κατάφερε να ενταχθεί στην ΕΕ και τη σημασία της ένταξης θα έλεγα ότι άλλαξε καθοριστικά την πορεία και τη μοίρα του τόπου, αν μη τι άλλο θέτοντάς τη σταθερά στη φυσιολογική της τροχιά. Φιλοδοξούμε και είμαστε περήφανοι και υπεύθυνο μέλος της μεγάλης ευρωπαϊκής οικογένειας.

Πολλοί όμως καταλογίζουν στην Ευρώπη το κούρεμα που αποφασίστηκε από το Eurogroup.

Δεν μπορεί να φταίει η Ευρώπη για τα μη βιώσιμα επίπεδα δανεισμού μας, τόσο του δημόσιου όσο και του τραπεζικού τομέα. Δεν προκάλεσε η Ευρώπη το κούρεμα. Η Ευρώπη προσπαθεί από τη φύση της να είναι όχι μέρος του προβλήματος αλλά μέρος της λύσης. Προς Θεού δεν ωραιοποιώ τα πράγματα και ούτε είμαι ευτυχής με αυτό που συνέβη. Θα ήθελα να υπήρχε περισσότερη κατανόηση και μεγαλύτερη αλληλεγγύη. Το bail-in ήταν σκληρό, οδυνηρό και άδικο. Ας αναλογιστούμε όμως τι θα γινόταν αν δεν ήμασταν στην Ευρωζώνη και τι θα γινόταν αν ακολουθούσαμε τις ανεύθυνες αλληλεμείς διαφορών που

που ολοκληρώνεται μέσα από τη διαρκή της αμφισβήτηση. Η «Λευκή Βίβλος» μπορεί να αντιμετωπίσει τα προβλήματα; Η «Λευκή Βίβλος» απόλυτα θεμιτά παρουσιάζει κάποιους προβληματισμούς, δεν προσφέρει έτοιμες συνταγές. Περιέχει διαπιστώσεις και ιδέες, φιλοδοξεί να θέσει το πλαίσιο για την επιβεβλημένη συζήτηση μεταξύ των κρατών - μελών και των θεσμών. Δεν θεωρώ ότι είναι πανάκεια ούτε αυτός ήταν ο σκοπός και η φιλοδοξία της, είναι μια αξιόλογη συνεισφορά σε ένα ευρύτερο, επίκαιρο, προβληματισμό. **Κρίζα ήταν η πρώτη υποδοχή της Βίβλου, κάποιοι απογοητεύτηκαν καθώς ήθελαν να ακούσουν περισσότερα υπέρ της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.** Ο πρόεδρος Γιούνκερ ανέλαβε την πρωτοβουλία και παρουσίασε το πλαίσιο. Ο στοχασμός και οι αποφάσεις εναποκινούνται σε όλους τους εταίρους και τους θεσμούς από κοινού. **Εμείς κρατούμε την Ευρώπη στα χέρια μας;** Βεβαίως την έχουμε στα χέρια μας. Στην Κύπρο υπήρχε μια τάση για μια παθητική και αλλοτριωμένη αντίληψη που θεωρούσε πως η Ευρώπη είναι για να μας προσφέρει και όχι για να προσφέρουμε. Η Κύπρος είναι κράτος - μέλος και έχει ευθύνη, υποχρέωση και φιλοδοξία να συμμετέχει και να συνεισφέρει στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, συμμετέχοντας με απαιτήσεις σε όλες τις πολιτικές.

κλήρο κύκλο για επαναστροφή. **Αυτό δημιουργεί την Ευρώπη των δυο ταχυτήτων.** Μπορεί να είναι δυο ή τρεις ταχύτητες, δεν έχει σημασία. Αν δεν δεχτούμε την ιδέα της διαφοροποίησης, ο κίνδυνος είναι να έχουμε κι άλλο Brexit. Στο δρόμο αυτό πρέπει να σεβαστείς τους ίδιους κανόνες αλλά και να λαμβάνεται υπόψη η διαφορετικότητα και οι ειδικές ανάγκες του καθενός. Θα μπορούσε να νομοθετεί συμφωνημένη και συντονισμένη διαφοροποίηση. Χωρίς να εγκαταλείπεται η συνέργεια, η ώσμωση, η συμπληρωματικότητα και η αλληλεγγύη. **Όλοι μιλούν για μεγάλη κρίση που περνά σήμερα η Ευρώπη.** Ο κόσμος περνά κρίση και η Ευρώπη είναι μέρος του κόσμου και φυσιολογικά επηρεάζεται. Είναι όμως τυχίο που διατηρεί στάθμη την ελκυστικότητά της; Χώρες θέλουν να ενταχθούν, πρόσφυγες και μετανάστες θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή τους για να ευρωπαϊκό όνειρο, άρρηκτα δεμένο με την αναζήτηση ενός καλύτερου μέλλοντος. Η Ευρώπη, παρά τις αδυναμίες της πρωτοπορεί στην ποιότητα ζωής, την ευημερία, την κοινωνική ευαισθησία, είναι χώρος δικαιοσύνης και προστασίας ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοκρατίας και πανανθρώπινων αξιών.

Η ΕΕ βρέθηκε αντιμετώπιση με το μεγαλύτερο μεταναστευτικό ρεύμα, φάνηκε όμως ανίκανη να το διαχειριστεί. Είναι πράγματι πολύ δύσκολο να αντιμετωπίσει

Θα επιβιώσει και χωρίς τους Βρετανούς

Η Ευρώπη τα τελευταία χρόνια δεν κατάφερε να πάρει έγκαιρα μέτρα και ο κόσμος κουράστηκε να συζητά τα ίδια θέματα χωρίς να βλέπει λύσεις. Πρωτίστως οι εθνικές κυβερνήσεις έπρεπε να δράσουν πιο έγκαιρα και πιο αποτελεσματικά, βεβαίως και η Ευρωπαϊκή Ένωση με την εκδήλωση της κρίσης δεν είχε στη διάθεσή της τα κατάλληλα εργαλεία για την αντιμετώπισή της. Οι διαδικασίες της απεδείχθησαν βραδείες και αναποτελεσματικές ενώπιον του μεγέθους του προβλήματος. Τα οχτώ τελευταία χρόνια καταβάλλεται τεράστια προσπάθεια για να μπορέσει η Ένωση να αποκτήσει τα εργαλεία και τους μηχανισμούς που χρειάζεται για την αντιμετώπιση παρόμοιων κρίσεων και των συνεπειών τους. Δυστυχώς, όμως, στον δρόμο χάνουμε το Ηνωμένο Βασίλειο και επίσης κλονίστηκε η εμπιστοσύνη των πολιτών. **Πώς θα είναι η Ευρώπη των «27»;** Σίγουρα είναι ατυχής εξέλιξη το Brexit, το Ηνωμένο Βασίλειο είναι μέρος του πυρήνα του ευρωπαϊκού πολιτισμού με πολύ σημαντική συνεισφορά. Είναι κρίμα που παραίτεται από την ευρωπαϊκή περιπέτεια, όσο κι αν κάποιοι πιστεύουν, και όχι αναίτητα, πως ήταν τροχοπέδη στην περαιτέρω ολοκλήρωση. Η Ευρώπη θα επιβιώσει και χωρίς τους Άγγλους, θα ήταν όμως καλύτερα να τους είχαμε μαζί μας.

“ Ας αναλογιστούμε τι θα γινόταν αν δεν ήμασταν στην Ευρωζώνη και τι θα γινόταν αν ακολουθούσαμε τις ανεύθυνες αλληλεμείς διαφορών που ήθελαν να εγκαταλείψουμε την Ευρωζώνη και την ΕΕ

Η συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η καλύτερη προστασία για την Κύπρο

Δεν είδαμε την Ευρώπη να μας προστατεύει στο εθνικό θέμα. Βεβαίως η Ευρώπη μας προστατεύει. Η παρουσία μας στην ΕΕ είναι εξ αντικειμένου παράγοντας ασφάλειας, σταθερότητας και προβλεψιμότητας, είναι καταλύτης θετικής αλλαγής, είναι ο βασικός άξονας για την επακόλουθη του τόπου μας σε μια σύγχρονη, δημοκρατική ευρωπαϊκή κοινωνία. Η παρεξήγηση συνίσταται στην αντίληψη πως η Ευρώπη θα προστάτευε μόνο στέλλοντας στρατό. Είναι πολύ πιο πολύπλοκα τα πράγματα. **Μήκαμε στην Ευρώπη για να λύσουμε το Κυπριακό, λένε κάποιοι.** Εξ αντικειμένου το γεγονός ότι ανήκουμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην ποικιλόμορφη μια δυναμική Ευρωπαϊκή Ένωση και συμμετέχουμε στο κοινό όραμα, έχει ενδυναμώνει την Κύπρο και περιγράφει ικανοποιητικά απαιτητικές παραμέτρους λύσης. Το ευρωπαϊκό κεκτημένο είναι η ακίδα στο δόρυ μας. Αν αφηνόταν ο καταλυτικός ρόλος της διαδικασίας και της ίδιας της ένταξης να λειτουργήσει όπως είχε τη δυναμική, ίσως να ήμασταν καλύτερα. Μερικοί όμως δεν θα πω ποιοι, όλοι ξερωμε, έβλασαν το χεράκι τους για να τον ακυρώσουν.

Το τουρκικό αίτημα για 4 ελευθερίες δεν θα μπορούσε η Ευρώπη να το είχε ξεκαθαρίσει αμέσως; Η Τουρκία μπορεί να ζητά ό,τι θέλει, εμείς που διαπραγματευόμαστε το Κυπριακό πρέπει να προστάτευουμε και την Κύπρο και την ΕΕ από τέτοιες κακοτοπιές. Σίγουρα δεν μπορούμε να δεχθούμε να είμαστε ο δούρειος ίππος για να αποκτήσει η Τουρκία δικαιώματα είτε στην Κύπρο είτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το παράθυρο και ούτε ποτέ θα δεχθούμε να υποβιβαστούμε σε δεύτερης κατηγορίας κράτος - μέλος για να ικανοποιήσουμε την Τουρκία. Είναι για μας σαφές και ξεκαθαρό σε βαθμό που δεν έχω καμία ιδιαίτερη απαίτηση από τους εταίρους μας πέρα από το σεβασμό προς την ιδιότητά μας ως ισότιμο μέλος και προς τη θέση μας και την πολιτική μας. Μας καταλαβαίνουν και μας στηρίζουν. **Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να δώσει λύσεις στα επίμαχα σημεία του Κυπριακού, αυτά τα δύσκολα που έμειναν;** Εκείνο που μπορεί να κάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι απλό, δεδομένο και αυτονόητο ήτοι ο σεβασμός προς την Κύπρο ως κράτος-μέλος και

η επιμονή στην εφαρμογή του κεκτημένου και των αρχών και αξιών της Ένωσης. Τίποτε άλλο. Δεν είμαστε μέρος ανατολίτικου παζαριού. Δέον η Ευρώπη στον καθορισμό της σχέσης της με την Τουρκία, να συμπεριφερθεί σύμφωνα με τις αξίες της, σύμφωνα με τις ανάγκες της, τα συμφέροντά της και λαμβάνοντας υπόψη τη θέση όλων των κρατών μελών. Οφείλω να υπενθυμίσω πόσο ενοχλητικές ήταν οι τοποθετήσεις κοντά στο δημοψήφισμα του 2004 ότι «εσείς βρείτε τα και ό,τι και να γίνει εμείς θα το διευθετήσουμε εντός του κοινοτικού κεκτημένου». Τέτοιες ανεύθυνες και άποπες διακηρύξεις είναι καταστροφικές. **Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα στηρίξει το δικαίωμα της Κυριακής Δημοκρατίας στην εξόρυξη φυσικού αερίου;** Βεβαίως το στηρίζει και μάλιστα έμπρακτα στηρίζοντας και συνεισφέροντας στη δυνατότητα να προσφέρει η Κύπρος και η Ελλάδα εναλλακτικές επιλογές στους δρόμους της ενέργειας, συμβάλλοντας έτσι και στην ενεργειακή ασφάλεια της Ένωσης στο σύνολό της. Έρχεται να συμβάλει στη χρηματοδότηση αγωγού στη Μεσόγειο, καθιστώντας έτσι ρεαλιστικό το σενάριο αυτό. Είναι

μήνιστη, αποφασιστικές σημασίας συνεισφορά για τη θεώρηση του θέματος του φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου. Από εκεί και πέρα το ζητούμενο θα ήταν να επέλθει η ΕΕ στρατιωτικά: Είναι δυνατόν ή μήπως δυνατότερο να λειτουργεί αποτρεπτικά έναντι απειλών; Η συμμετοχή μας στην ΕΕ είναι εξ αντικειμένου ο ισχυρότερος παράγοντας προστασίας. **Σε στιγμή κρίσεως θα μας στηρίξει έμπρακτα, διότι μέχρι τώρα δεν την είδαμε να ρίχνει την Τουρκία.** Εξαρτάται τι εννοούμε να μας στηρίξει. Η Ευρωπαϊκή Ένωση σίγουρα δημιουργεί τις προϋποθέσεις, ως ένα βαθμό για να μπορεί η Κύπρος να κάνει και να υλοποιήσει τις επιλογές της. Μπορεί η Ευρώπη σήμερα να έλθει να ενισχύσει την αμυντική ικανότητα της Κύπρου; Θα το ήθελα πολύ, προβλέπεται στις Συνθήκες, αλλά αμφιβάλλω. Λειτουργεί όμως αποτρεπτικά. Επιπλέον, τουλάχιστον σε θέματα σεβασμού του διεθνούς δικαίου, θέματα θέσεων και αρχών, η Ευρώπη σαφώς αναγνωρίζει και συμβάλλει στην προστασία της κυριαρχίας, των κυριαρχικών δικαιωμάτων και της αυτονομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας.